

Geliş Tarihi:15.08.2018
 Kabul Tarihi:30.09.2018
 SPORMETRE, 2018,16(3),166-186
 DOI: 10.1501/Sporm_0000000385

TÜRKİYE İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ VE KANADA'DAKİ BAZI ÜNİVERSİTELERDE UYGULANAN SPOR YÖNETİCİLİĞİ LİSANS EĞİTİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ*

Hakan SUNAY¹

¹Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara

Öz:Çalışmanın amacı, Türkiye ile ABD ve Kanada'daki bazı üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği lisans eğitim programlarının içerik kategorilerini karşılaştırarak incelemek ve analiz ederek değerlendirmektir. Bu çalışmanın Türkiye, ABD ve Kanada'daki spor yöneticiliği eğitimi lisans programlarının benzerlik ve farklılıklarını araştırıp ülkemizdeki geliştirilen programlara katkıda bulunacağı düşünülmektedir. İncelenen üniversitelerin spor yöneticiliği lisans eğitim programları, (NASPE) National Association of Sport and Physical Education) ile NASSM (North American Society for Sport Management) tarafından spor yöneticiliği eğitimi veren standartlaştırılmış programlarla karşılaştırılmıştır. Çalışmanın evreni, Türkiye'de spor yöneticiliği lisans programı uygulayan 46 üniversitenin lisans programları ile ABD'de 411 ve Kanada'da 14 üniversite tarafından uygulanan spor yöneticiliği programlarıdır. Örneklem olarak Türkiye'den 20, ABD'den 24 ve Kanada'dan 5 üniversitenin spor yönetimi lisans programları incelenerek içerik kategorileri analiz edilmiştir. Çalışmada, karşılaştırmalı eğitim yaklaşımlarından "Tanımlayıcı Yaklaşım" ve "Yatay Yaklaşım" uygulanmıştır. Tanımlayıcı yaklaşımda konu ile ilgili literatür incelenir, eğitim sistemleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar karşılaştırılır. Yatay Yaklaşımda ise eğitim sistemindeki tüm boyutlar ayrı ayrı ele alınmaktadır. Çalışmada Türkiye, ABD ve Kanada'da üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği lisans eğitim programları karşılaştırılmıştır. İncelenen programlara ilişkin dersler tek tek belirlenerek içerik kategorilerine ayrıştırılmıştır. Analiz; Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) "Spor Bilimleri" alanı için belirlediği Anabilim Dalı esası dikkate alınarak yapılmıştır. Buna göre program analizleri; Genel Kültür, Hareket ve Antrenman, Spor Sağlık, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar ile Spor Eğitimi ve Spor Yönetimi Alanları dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Sonuçta, Türkiye'de üniversiteler tarafından uygulanan spor yöneticiliği eğitimi programlarının birbirleriyle az da olsa uyumlu olduğu ve incelenen Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'daki bazı üniversitelerin programları ile karşılaştırıldığında programların içerik kategorilerinin Türkiye'deki spor yöneticiliği programlarıyla benzerlik gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Spor Yöneticiliği eğitimi programı, Spor Yöneticisi, Karşılaştırmalı spor yönetimi, Türkiye, ABD, Kanada

***Bu çalışma, 21-23 Mayıs 2017 tarihleri arasında Bursa Uludağ Üniversitesinde düzenlenen 4. Uluslararası Balkan Spor Bilimleri Kongresinde Sözel Bildiri olarak sunulmuştur.**

THE COMPARATIVE INVESTIGATION STUDY OF TURKEY AND THE UNITED STATES OF AMERICA AND IN CANADA APPLICABLE IN SOME UNIVERSITY OF SPORT MANAGEMENT UNDERGRADUATE PROGRAMS

Abstract:The aim of the study is to examine and analyzing to evaluate the content categories of the undergraduate sport management programs of the Universities in the USA and Canada, which are applied by the Universities in Turkey. In this work, it is thought that we will investigate the similarities and differences of the bachelor's degree programs of sports management education in Turkey, USA and Canada and contribute to the programs that are organized and developed in our country. The undergraduate training programs of the undergraduate universities are compared with the standardized programs providing similar sports management bachelor's degree programs by the NASPE (National Association of Sport and Physical Education) and the NASSM (North American Society for Sport Management). The population of study is sports management programs implemented by 411 universities in the USA and 14 universities in Canada with 46 undergraduate degree programs applying undergraduate sports management program in Turkey. As a sample, content categories were analyzed by examining sport management undergraduate programs of 20 universities in Turkey, 24 universities in USA and 5 universities in Canada. In the study, "Descriptive Approach" and "Horizontal Approach" were applied in comparative education approaches. In the descriptive approach, the related literature is examined and the similarities and differences between the education systems are compared. In the Horizontal Approach, all dimensions in the education system are handled separately. In the study, the programs of

undergraduate sports management education in universities in Turkey, USA and Canada were compared. Lessons related to the programs studied are individually identified and categorized into content categories. Analysis; Higher Education Council (HEC) "Sports Sciences" field for the field determined by taking into account the masterpiece was made. According to this, program analyzes; General Culture, Movement and Training, Sport Health, In Sport Psycho-Social Fields and Sport Education and Sport Management Fields. As a result, it was determined that the sports management training programs applied by universities in Turkey are not compatible with each other and the content categories of the programs are similar to the sport management programs in Turkey when compared with the programs of some universities in the United States and Canada examined.

Key words: Sport management program, Sport management, Comparative management, Turkey, USA, Canada

GİRİŞ VE AMAÇ

Günümüzde bilgi çağının ekonomik, teknik, kültürel alanlar ve sportif hizmetlerde büyük değişim ve gelişmeler yaratması, spor yönetim bilimleri alanına olan ihtiyacı da arttırmıştır. Ayrıca;

1. Günümüzde sportif hizmetlerdeki hızlı değişim ve gelişmeler,
2. Başta futbol, basketbol olmak üzere bazı spor branşlarındaki gelirlerin önemli ölçüde artması ve spor olaylarının bu yolla "Pazar" oluşturması,
3. Dünya genelinde "spor olaylarına olan ilginin" sürekli artması,
4. Bilim ve teknolojiadaki gelişmelerden "sportif hizmetlerinde" yoğun olarak yararlanılması
5. Dünyada "spor bilimlerinin" gelişimine yönelik çalışma ve araştırmaların artması,
6. Spor Organizasyonları ve faaliyetlerinin "medya" aracılığı ile çok kısa bir sürede dünyanın her yerine ulaşabilmesi günümüzde her alanda olduğu gibi "sporda" da iş bölümü ve ihtisaslaşmayı kaçınılmaz hale getirmiştir" (Sunay, 2017). Bu görüş ve düşünceler çerçevesinde, bilgiye en kısa zamanda ulaşabilen, ulaştığı bilgileri sistemin ihtiyaçlarına uyarlayabilen, elde ettiği sonuçları uygulamaya sokabilen, tam donanımlı ve eğitilmiş profesyonel yöneticilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Spor yöneticileri, başarılı spor organizasyonları, sağlık kuruluşları ve iş dünyası ile ilgili her türlü spor endüstrisini birbirine bağlayan ve tüm bu faaliyetleri organize eden kişilerdir. Spor yöneticilerine gereksinim duyulan organizasyonları sıraladığımızda, hizmet endüstrileri (sağlık kulüpleri, dinlenme yerleri, vb.), sağlıkla ilgili endüstriler (iyileştirme programları, spor tipi klinikler, vb), spor malzemeleri imalat sektörü, spor yönetimi uzmanlık alanları (spor pazarlama şirketleri, spor organizasyonları şirketleri, vb) karşımıza çıkmaktadır (Kathleen, 1994). **Buna göre Spor Yöneticisi;** çağdaş yönetim ve karar ilke ve yöntemlerini bilen, bunları yeni ve özel durumlara uygulayabilen, sporu bilen, spor örgütleri ile toplumsal sorunlara karşı duyarlı ve sorunlara bilimsel yöntemle yaklaşım çözümlerini arayabilen, personeli güdülemede ödül ve ceza olanaklarını yerinde ve zamanında kullanma bilgi ve becerisine sahip, örgüt içi ve dışı ilişkilerde alanını ilgilendiren uzmanlarla iletişim kurup, onları yönlendirecek kadar bilgili, uluslar arası ilişkilerin ülkemiz için önemini kavrama, insan ve iş ilişkilerinde etkililik bilgi ve becerisine sahip olan kişidir.

Bu tanıma göre, bir spor yöneticisinin yetiştirilmesinde;

1.1. Genel Kültür

1.2. Temel Spor Alan Bilgisi

1.3. Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi İle ilgili nitelikler üç alanda gruplandırılabilir.

1.1. Genel Kültüre ilişkin nitelikler: Spor yöneticisi adaylarına, kişi ve toplum ile sporun sorunlarını tanıma, çözüm yolları arama, yurdun ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilinci kazandırmayı amaçlar.

1.2. Temel Spor Alan Bilgisine ilişkin nitelikler: Spor yöneticisi adaylarına, spor bilimlerinin uygulamalı ve teorik alanlarında fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlama ve yaşam boyu spor yapma bilinci ve nitelikleri kazandırmayı amaçlar.

1.3. Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisine ilişkin nitelikler: Spor yöneticisi adaylarına yönetimin fonksiyonları ile ilke yöntem ve kurallarının spor alanına uygulanmasına yardımcı olacak disiplin ve nitelikleri kazandırmayı amaçlar (Güçlü ve ark., 1996., Sunay, 1998).

TÜRKİYE’DE SPOR YÖNETİCİLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ

Bu alanda yapılan ilk çalışmalar;1932 yılında “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü”nün kurularak, 1933 yılında “Beden Terbiyesi” bölümünün açılması ile başlamıştır. 1974–1975 yılında ise Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı;Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi,1975–1976 yılında İstanbul Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi ile Manisa Gençlik ve Spor Akademisi kurulmuştur. Akademilerin amacı; 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununun öngördüğü; monitor, antrenör, gençlik lideri, yönetici ve uzman yetiştirmek olmuştur. Buna göre akademilerde iki bölüm kurulmuştur;1.Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü,2.Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi Bölümü ancak, 1982’de Spor Akademilerinin kapatılmasıyla, Spor Yöneticisi yetiştirme programları da kapatılmıştır. Daha sonra, 1993 yılı itibariyle;üniversitelere bağlı beden eğitimi ve spor yüksekokullarının kurulmasıyla bünyelerinde Spor Yöneticiliği Bölümleri açılmaya başlamıştır (Yetim ve Şenel, 2001). 2010 yılından itibaren de spor yöneticiliği eğitimi,Spor Bilimleri Fakülteleri bünyesinde gerçekleştirilmeye başlamıştır. 2016 yılı itibariyle spor yöneticiliği eğitimi veren Fakülte ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının listesi ve sayısal dağılımları Tablo 1’de Spor Yöneticiliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin öğretim kurumlarına göre sayısal dağılımları ise Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Türkiye’de üniversitelere bağlı spor yöneticiliği eğitimi veren fakülte ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarının listesi (2016) (ÖSYM, 2016)

N	Üniversite(*)	Fakülte	BESYO (**)	I.Öğretim	II.Öğretim
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi		X	X	-
2	Adnan Menderes Üniversitesi		X	X	-
3	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi		X	X	X
4	Ahi Evran Üniversitesi		X	X	-
5	Anadolu Üniversitesi	X		X	-
6	Ankara Üniversitesi	X		X	-
7	Akdeniz Üniversitesi	X		X	-
8	Atatürk Üniversitesi	X		X	X
9	Balıkesir Üniversitesi		X	X	-
10	Bartın Üniversitesi		X	X	-
11	Cumhuriyet Üniversitesi		X	X	-
12	Celal Bayar Üniversitesi	X		X	X
13	Çukurova Üniversitesi	X		X	-
14	Dicle Üniversitesi		X	X	-
15	Dumlupınar Üniversitesi		X	X	-
16	Düzce Üniversitesi	X		X	X
17	Ege Üniversitesi	X		X	-
18	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)		X	X	X
19	Fırat Üniversitesi	X		X	X
20	Gazi Üniversitesi	X		X	-
21	Gaziantep Üniversitesi		X	X	X
22	Gedik Üniversitesi	X		X	-
23	İnönü Üniversitesi (Malatya)	X		X	-
24	İstanbul Üniversitesi	X		X	-
25	Haliç Üniversitesi		X	X	-

26	Hitit Üniversitesi	X		X	X
27	Kafkas Üniversitesi (Sarıkamış)		X	X	X
28	Karabük Üniversitesi (Hasan Doğan)		X	X	X
29	Karadeniz Teknik Üniversit.		X	X	-
30	Karamanoğlu MehmetBey Üniversitesi		X	X	-
31	Kırıkkale Üniversitesi	X		X	-
32	Kocaeli Üniversitesi	X		X	X
33	Marmara Üniversitesi	X		X	-
34	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		X	X	X
35	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	X		X	-
36	Mustafa Kemal Üniversitesi		X	X	-
37	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi		X	X	-
38	Okan Üniversitesi		X (Uygul. Bil.)	X	-
39	On dokuz Mayıs Üniversitesi (Yaşar Doğu)	X		X	-
40	Pamukkale Üniversitesi	X		X	-
41	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi		X	X	-
42	Sakarya Üniversitesi	X		X	-
43	Selçuk Üniversitesi	X		X	-
44	Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi		X	X	-
45	Trakya Üniversitesi Kırkpınar BESYO		X	X	-
46	Uşak Üniversitesi	X		X	X
Toplam		23	23	46	13

(*) .Üniversitelerde uygulanan Spor Yöneticiliği Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, ilgili Üniversitelerin web sayfalarından erişilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından elde edilen bilgiler ışığında analiz edilmiştir. (Erişim; 2016)

(**).Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Tablo 2: Türkiye’de spor yöneticiliği öğrenimi gören öğrencilerin öğrenim gördükleri kurumlara göre dağılımları (2016) (ÖSYM, 2016)

Fakülte ve BESYO ^(***)	Spor Yöneticiliği		I.Öğretim ^(*)	II.Öğretim ^(*)	Toplam
	I.Öğretim Bölüm Sayısı	II.Öğretim Bölüm Sayısı	öğrenci 4 yıllık sayısitoplam	öğrenci 4 yıllık sayısitoplam	
Spor Bilimleri Fakülteleri ^(**)	237		920X 4 (yıl) : 3.680	280 X 4 (yıl): 1.120	30/ 4.800
BedenEğitimi ve SporYüksekokulları ^(**)	226		880 X 4 (yıl) :3.520	240 X 4 (yıl): 960	28 / 4.480
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ^(**)	1 -		40 X 4 (yıl): 160	-	1 / 160
Toplam	4613		1.840X 4 (yıl) : 7.360	520 X 4 (yıl): 2.080	59/ 9.440

(*)Tablo 2’de I. ve II. Öğretimde belirlenen öğrenci sayıları; ÖSYM 2016 kılavuzunda yer alan kontenjanlar dikkate alınarak yaklaşık 4 yıllık öğrenci sayıları hesaplanmıştır.

(**) Spor Yöneticiliği Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, ilgili Üniversitelerin web sayfalarından erişilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından elde edilen bilgiler ışığında analiz edilmiştir. (Erişim; 2016)

(***) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Tablo 1 ve Tablo 2’de görüldüğü gibi Türkiye’de spor yöneticiliği lisans eğitimi toplam 46 Üniversitede verilmektedir. Bunlardan 13 tanesinde ayrıca ikinci öğretim de yapılmaktadır. Üniversitelere her yıl (kontenjanlarına göre değişebilmektedir) yaklaşık 2.360 spor yöneticisi

aday öğrenci girmekte olup, 4 yıl boyunca yaklaşık yaklaşık 9.440 spor yöneticisi adayı eğitim görmektedir.

DÜNYA'DA SPOR YÖNETİCİLERİNİN YETİŞTİRİLMESİ

Spor yönetimi, eski Yunan dönemlerinden beri var olan bir terimdir. O dönemlerde düzenlenen antik olimpiyatların açılışları oldukça görkemli yapılmış ve binlerce seyirci tarafından izlenmiştir. Böyle büyük organizasyonların elbette ki yarışma düzenleyicileri, personeli ve yöneticileri olmuştur (Parkhouse, 2005). Günümüz çağdaş spor yönetimi anlayışında ise iki form mevcuttur; birinci form, sporla ilgili yönetsel çalışma alanı olması, (Ekmekçi, 2009), diğeri ise, akademik çalışma alanı olmasıdır. Akademik çalışma alanı olarak incelenen spor yönetimi ilk olarak Amerika Birleşik Devletlerinde ortaya çıkmıştır. “*Spor yönetimi ile ilgili ilk müfredat programlarına ilişkin çalışmaların 1957’de Amerika’da Los Angeles Dodgers spor kulübünün sahibi Walter O’Malley’in eski sporcularından Ohio Üniversitesinden Dr. James Mason’a sahibi olduğu spor kulübü ve tesislerini nasıl daha iyi ve verimli hale getirilebileceği konusuyula ilgili sorduğu sorulardan sonra konuşulmaya başlamıştır. Bu sayede 1966 yılında Ohio Üniversitesinde ilk defa spor yönetimi yüksek lisans programı başlamış ve sonrasında dünyada spor yönetimi eğitim programları giderek yaygınlaşmıştır*” (Basım ve Argan, 2009; Parks ve ark., 2013). Spor yönetiminin gelişimi Amerika’dan sonra uluslararası alanda üniversitelerde çalışma alanı olarak gelişme göstermiştir. Tablo 3’de Türkiye’de ve dünyada spor yöneticiliği eğitimi veren üniversitelerin uyguladıkları programa göre sayısal dağılımı görülmektedir.

Tablo 3: Türkiye ve Dünyada Spor Yöneticiliği Eğitimi Veren Üniversitelerin Uyguladıkları Programa Göre Sayısal Dağılımı

Eğitim Düzeyi Ülkeler	Lisans Programı Sayısı	Yüksek Lisans Programı Sayısı	Doktora Programı Sayısı	Spor Yön. Prog Uygulanan Toplam Üniversite Sayısı
Amerika Birleşik Devletleri	411	235	32	678
Kanada	16	7	6	29
Avrupa	14	26	2	42
Avustralya	13	4	1	18
Yeni Zelanda	4	1	-	5
Hindistan	-	1	-	1
Afrika	2	2	-	4
Asya	12	13	3	28
Türkiye	47	20	10	77
Toplam	518	309	54	805

Kaynak; www.nassm.com (North American Society for Sport Management) (2016), Spor Yöneticiliği Programlarına ilişkin veriler, ilgili ülkelerin üniversitelerinin web sayfalarına erişilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından elde edilen veriler ışığında analiz edilmiştir. Erişim Aralık: 2016

Tablo 3’de görüldüğü gibi üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği programlarının çoğunluğu lisans düzeyinde olup, büyük bir çoğunluğu Amerika Birleşik Devletlerinde yer almaktadır. Spor yönetimi alanında önemli bir kuruluş olan NASSM (North American Society for Sport Management) dünyada akredite olmuş spor yöneticiliği eğitimi veren üniversitelerle ilgili yaptığı çalışmasında sadece lisans düzeyinde değil spor yöneticiliği alanında lisans üstü (yüksek lisans ve doktora) programlarının da uygulandığını belirtmiştir. Dünyada üniversite

düzeyinde spor yöneticiliği eğitimine yönelik yapılan tasnifte lisans üstü eğitim seviyesinde de ABD'nin çoğunluğu oluşturduğu gözlenmektedir. Öte yandan Kanada, Avrupa (*İngiltere, İsviçre, İspanya, Portekiz, Hollanda, İrlanda, Almanya, Fransa, Kıbrıs ve Avusturya*) Avustralya, Yeni Zellanda, Asya (*Çin, Japonya, Güney Kore, Singapur, Tayvan ve HongKong*), Afrika *Nijerya ve Hindistan* gibi dünyanın bir çok yerinde üniversite düzeyinde spor yöneticiliği eğitimi lisans ve lisans üstü (Yüksek Lisans ve Doktora) seviyede yer almaktadır (www.nassm.com (*North American Society for Sport Management*) (2016), erişim:Aralık 2016).

Spor yönetimi alanı önceleri (1970'li yıllarda) Beden Eğitimi alanının etkisinde kalmış, programlarda çoğunlukla sporun öğrenimine yönelik; *sanat, müzik, edebiyat, drama, tarih, politika, psikoloji, sosyoloji, beden eğitimi ve hareket eğitimi* gibi derslere yer verilmiştir (Chelladurai, 2005). Sonraları program, beden eğitimi kaynaklı olmaktan çıkmış, ağırlıklı olarak; *işletme, pazarlama, ekonomi, iletişim, hukuk ve yönetim ve organizasyon* gibi çalışma konularına yer verilmiştir (NASPE-NASSM, 2000; Sunay, 2005).

Basım ve Argan (2009) göre, “Profesyonel ve çağdaş spor yönetimi anlayışında organizasyonun yapısı, iletişim, teknolojinin kullanımı, sporun hukuksal boyutu, pazarlama, halkla ilişkiler, medya ilişkileri, bütçeleme, spor tesislerinin planlanması ve işletilmesi, denetim, tanıtım ve spor çevresini oluşturan diğer sektörler ile olan ilişkiler gibi bir çok başlık yer almaktadır. Her bir başlık ise ayrı bir bilgi ve uygulama becerisi gerektirmektedir” Bu itibarla günümüzde spor yöneticilerinin görev ve sorumlulukları oldukça önemli hale gelmiştir.

Dünya’da spor yöneticisine olan ihtiyacın artmasından ve sportif etkinliklerin gelişmelerinden hareketle Amerika’da spor hizmeti veren 4 büyük profesyonel spor yönetimi birliği; 1. NASPE (National Association of Sport and Physical Education) (Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği), 2. NASSM (North American Society for Sport Management-1985) (Kuzey Amerika Spor Yönetimi Topluluğu), 3. SMA (Sport Marketing Association) (Spor Pazarlama Birliği) ve 4. (SRLA) (Sport Recreation Law Association) (Spor ve Rekreasyon Hukuk Birliği) dir. Bu birlikler, 1990’lı yılların başında çalışmalara başlamış, 1994 yılında da spor yöneticiliği mesleği ile ilgili program standartlarını oluşturmuştur (Basım ve Argan, 2009).

Tablo 4’de Türkiye ve ABD’de, NASPE (National Association of Sport and Physical Education) ile NASSM (North American Society for Sport Management) (NASPE-NASSM, 2000) tarafından geliştirilen Spor Yönetimi Lisans Programı içeriğindeki Alanlar (Parks ve ark., 2013) karşılaştırmalı olarak görülmektedir.

Tablo 4: Türkiye ve Amerika Birleşik Devletlerindeki üniversitelerin spor yöneticiliği lisans programlarında yer alan alanların karşılaştırılması

Alan	ABD’de Spor Yönetimi Lisans Programında öğrenim gören öğrencilerin almaları gereken Temel İçerik Programı (www.nassm.com (<i>North American Society for Sport Management</i> , 2016; Parks ve ark., 2013)	Türkiye’de Spor Yöneticiliği Lisans Programı Uygulayan (28) Üniversitenin Programlarında Yer Alan Alanlar (Sunay, 2017).
1	Spor ve Hukuk	Hukuk
2	Sporda Yönetim ve Örgütsel Beceriler	İşletme
3	Spor ve Ekonomi	Ekonomi ve İktisat
4	Spor ve Finans	Muhasebe
5	Spor Sektöründe Pazarlama	Pazarlama

6	Spor Sektöründe İletişim	İletişim ve Halkla İlişkiler
7	Sporun Davranışsal Boyutları	Rekreasyon
8	Sporu Yöneten Kurum ve Kuruluşlar	Yönetim ve Organizasyon
9	Spor Yönetiminde Etik	Spor Yönetiminde Etik (Seçmeli)
10	Spor Yönetiminde Staj	Spor Yönetiminde Staj

Tablo 4’de görüldüğü gibi spor yönetimi alanına ilişkin lisans programlarının Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’de 10 temel alanda toplandığı belirlenmiştir. Buna göre çalışmanın amacı; Türkiye ile ABD ve Kanada’da uygulanmakta olan “Spor Yöneticiliği” lisans programlarını kendi aralarında karşılaştırmaktır. Bu genel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır: Türkiye, ABD ve Kanada’da üniversiteler tarafından uygulanan spor yöneticisi yetiştiren programlar arasındaki benzerlikler nelerdir?

Türkiye, ABD ve Kanada’da üniversiteler tarafından uygulanan spor yöneticisi yetiştiren programlar arasındaki farklılıklar nelerdir?

Buna göre programların;

1. İçerik kategorileri,
2. Ders çeşitlilikleri açılarından yeterliliklerinin belirlenmesi,
3. Ders sayı ve toplam kredi saatleri (%) hedeflenmiştir.

Türkiye’de 20, ABD’de 24 ve Kanada’da 5 Üniversitenin uyguladıkları “*Spor Yöneticiliği Bölüm*” programlarının “*İçerik Kategorileri*” analiz edilmiş, veriler, NASPE ve NASSM (Parks ve ark., 2013) tarafından Tablo: 4’de belirlenen “Spor Yöneticiliği öğretim programlarında bulunması gereken yeterlilik alanları” dikkate alınarak karşılaştırılmıştır.

Çalışmanın Önemi: Bu çalışma ile, spor yöneticiliği yetiştirme süreçleri ve uygulanan öğretim programları bakımından spor etkinlikleri ile sportif açıdan üst düzeyde uluslararası başarıları bulunan ABD ve Kanada’daki üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği öğretim programlarının Türkiye’deki benzerlik ve farklılıkları belirlenip, ülkemiz içinde geliştiren programlara niteliksel olarak katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Çalışmada uygulanan yönteme ilişkin kavramsal boyut, temelde Türkiye ile ABD ve Kanada’daki üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği programlarının incelenerek karşılaştırılması ve uygulamaların bütünü hakkında yargıya varılması noktasındadır. Bu itibarla çalışmada Türkiye ile ABD ve Kanada’daki spor yöneticiliği eğitimi veren üniversitelerin programları analiz edilerek programlara ilişkin geniş bir bakış açısı elde edilmek istenmiştir.

Çalışmada; karşılaştırmalı eğitim yaklaşımlarından “Tanımlayıcı Yaklaşım” ve “Yatay Yaklaşım” uygulanmıştır. Tanımlayıcı Yaklaşım da konuyla ilgili literatür incelenir, (Holmes, 1981) literatür arasındaki benzerlikler ve farklılıklar karşılaştırılır (Ültanır, 2000). Bu araştırmada ortaya koyma, tanımlama, açıklama, analiz yapma ve önerilerde bulunma gibi çeşitli teknikler kullanılmakla beraber; tanımlayıcı yaklaşım kullanılmıştır. Yatay Yaklaşım da ise eğitim sistemindeki tüm boyutlar ayrı ayrı ele alınmaktadır (Türkoğlu, 1998). İncelenen literatür, Türkiye ile ABD ve Kanada’da bazı üniversiteler tarafından uygulanan spor yöneticiliği lisans eğitim programlarıdır. Programlar incelenmiş; dersler, derslerin süreleri, kredileri ve toplam ders saatleri üzerinden yüzdelerle dağılımlar, incelenen üç ülkeye arasındaki benzerlikler ve farklılıklar karşılaştırılarak analiz edilmiştir.

Evren Örneklem; Çalışmanın evreni, Türkiye’de I. ve II. Öğretim kapsamında 46 Üniversitenin uyguladıkları 59 Spor Yöneticiliği Lisans programlarıdır. Amerika Birleşik

Devletlerinde 411 Kanada’da ise 14 Üniversiteside tanımlanmış spor yöneticiliği lisans programı uygulanmaktadır. Çalışmada Türkiye’den örneklem olarak en az 5 yıl spor yöneticiliği programı uygulamakta olan üniversiteler arasından 20üniversitenin uyguladıkları spor yöneticiliği programları ile ABD ‘den örneklem olarak 24, Kanada’dan ise 5 spor yöneticiliği lisans programı rastgele seçilerek internet yoluyla web sayfalarında detaylı olarak yer alan lisans programları toplanmış, incelenerek analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışmanın evren ve örnekleme ilişkin veriler Tablo 5’de detaylı olarak belirtilmiştir.

Tablo 5: Araştırmanın evren ve örnekleme ilişkin veriler

Ülkeler	Evren	Örneklem	Yüzdesi (%)
Türkiye ^(*)	46	20	43.5
Amerika Birleşik Devletleri ^(**)	411	24	5.8
Kanada ^(**)	16	5	31.3

(*). ÖSYM, 2016

(**).Kaynak; www.nassm.com (North American Society for Sport Management) (2016), erişim Aralık: 2016

Verilerin Toplanması; Verilerin toplanmasında belgesel tarama tekniği kullanılmıştır. Varolan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir. Belgesel tarama, belli bir amaca dönük olarak, kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsar (Karasar, 2005). Belgesel tarama, hemen her araştırma için kaçınılmaz olan bir veri toplama tekniğidir (Ültanır, 2000). Verilere ilişkin, Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi’nin (ÖSYM) 2016 yılında yayımlanmış olduğu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzundan spor yöneticiliği programı olan Üniversiteler belirlenmiş (ÖSYM, 2016), veriler, araştırma kapsamına giren her bir üniversitenin spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi ve spor yüksekokulları spor yöneticiliği programları, internet yoluyla web sayfaları incelenerek toplanmıştır. Daha sonra bu konuda yapılmış olan (Sunay, 1998; Sunay ve ark, 2002; Sunay, 2005) çalışmalar incelenmiş, programların değişebileceği ihtimali çerçevesinde elde edilen veriler, önceden yapılmış olan program çalışmalarıyla karşılaştırılarak tablolastırılmış ve yorumlanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada’da ise veriler, spor yönetimi lisans programı yer alan üniversiteler arasından rastgele spor yöneticiliği lisans programı, internet yoluyla resmi genel ağ web sayfaları incelenerek toplanmıştır.

Analiz; Yükseköğretim Kurulu’nun (YÖK) “Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri” alanı için belirlediği Anabilim Dalı esası dikkate alınarak yapılmıştır. Buna göre programın içerik kategorilerine ilişkin analizler; Genel Kültür, Hareket ve Antrenman, Spor Sağlık, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar ile Spor Eğitimi ve Spor Yönetimi Alanları dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Spor Bilimlerini oluşturan bu alanlar, Spor Yöneticisinin yetiştirilmesinde önemli olan Genel Kültür, Spor Alan Bilgisi ve Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi ile ilgili niteliklerin kazanılması açısından oldukça önemli olabilmektedir (Sunay, 1998; Sunay, 2005; Sunay, 2017).

Karşılaştırma;

1. Spor Bilimleri Alanlarının, Üniversitelerde uygulanan “*Spor Yöneticiliği*” programları içeriğindeki “Ders Sayısı”, “Sömestrik Derslerin Kredileri” ve “Ders Saati Toplamı (14 hafta dikkate alınmıştır) üzerinden yüzdelik” dağılımları,

2. “Spor Yönetim Bilimleri” Alanının açılımına ilişkin “Ders Sayısı”, “Derslerin Kredisi”, “Toplam Ders Saati” (14 hafta dikkate alınmıştır) ve “Ders Saatlerinin yüzdelik” dağılımları karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucu elde edilen bulgular doğrultusunda benzerlik ve farklılıklar ortaya konmuş, biraraya getirilmiş olan ve karşılaştırmada kolaylık açısından çizelgeleştirilmiş olan bilgiler yorumlanmış ve Türkiye’deki uygulamalar da göz önüne alınarak önerilerde bulunulmuştur.

Sınırlılıklar; Araştırma, ABD ve Kanada’da uygulanmakta olan spor yöneticisi yetiştirme programlarının incelenmesi ve Türkiye’deki spor yöneticisi yetiştirme programlarının karşılaştırılması ile sınırlıdır. Araştırma, elde edilen kaynaklar ve yazılı dokümanlarla sınırlıdır. Araştırma, ABD’de 24, Kanada’da 5 ve Türkiye’deki en az 5 yıldır spor yöneticiliği lisans programı uygulayan 20 Üniversite ile sınırlıdır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Tablo 6: Alanların, Türkiye’deki Üniversitelerde uygulanan “Spor Yöneticiliği” programları içeriğindeki “Ders Sayısı”, “Sömestrlik Ders Kredi Saati” ve “Ders Saati Toplamı üzerinden Yüzdelik” dağılımları 20 Üniversiteye Bağlı “Spor Yöneticiliği Bölüm Programları” içerik kategorilerinin Analizi

ALANLAR ÜNİVERSİTE ^(*)	GENEL KÜLTÜR		HAREKET VE ANTREMAN		SPOR SAĞLIK		SPORDA PSİKO-SOSYAL ALANLAR		SPOR EĞİTİMİ		SPOR YÖNETİMİ		TOPLAM	
	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %
1.Abant İzzet Baysal Üniv. Bolu	10 (364)	26 19.0	-	-	1 (42)	3 2.2	3 (126)	9 6.7	3 (126)	9 6.7	29 (1260)	90 65.7	46 (1918)	137 100.0
2.Aydın Adnan Menderes Üniv.	8 (238)	17 11.0	-	-	2 (84)	6 3.9	2 (56)	4 2.6	18 (560)	40 25.8	31 (1232)	88 56.8	61 (2170)	155 (69.6 / 30.4)
3.Anadolu Üniv. Eskişehir	14 (490)	35 19.8	-	-	-	-	3 (98)	7 4.0	10 (420)	30 16.9	37 (1470)	105 59.3	64 (2478)	177 (89.5 / 10.5)
4.Ankara Üniv. Ankara	15 (462)	33 21.6	1 (28)	2 1.3	2 (70)	5 3.3	2 (56)	4 2.6	14 (490)	35 22.9	35 (1036)	74 48.4	69 (2142)	153 (69.3 / 30.7)
5.Akdeniz Üniv. Antalya	11 (350)	25 15.8	1 (42)	3 1.9	4 (126)	9 5.7	7 (294)	21 13.3	8 (280)	20 12.7	31 50.6	80 (1120)	62 (2212)	158 100.0
6.Çukurova Üniv. Adana	16 (448)	32 20.1	1 (28)	2 1.3	4 (112)	8 5.0	48 (112)	8 5.0	24 (560)	40 25.2	29 (966)	69 43.4	78 (2226)	159 100.0
7.C.Bayar Üniv. Manisa	9 (308)	22 14.7	1 (28)	2 1.3	6 (224)	16 10.7	3 (126)	9 6.0	12 (308)	22 14.7	27 (1106)	79 52.7	58 (2100)	150 (73.2 / 24.4)
8.Dicle Üniv. D.Bakır	8 (280)	20 14.0	1 (28)	2 1.4	3 (112)	8 5.6	4 (154)	11 7.7	11 (406)	29 20.3	25 (1022)	73 51.0	52 (2002)	143 100.0
9.Ege Üniversite İzmir	15 (567)	40,5 24.7	1 (42)	3 1.8	1 (35)	2,5 1.5	5 (182)	13 8.0	916 (224)	9.8	31 (1239)	88,5 54.1	62 (2289)	163,5 (73.8 / 26.2)
10.Erciyes Üniv. Kayseri	8 (224)	16 12.1	2 (56)	4 3.0	36 (84)	4,5 4.5	4 (112)	8 6.1	13 (392)	28 21.2	29 (980)	70 53.0	59 (1848)	132 100.0
11.Fırat Üniv. Elazığ	9 (294)	21 14.3	-	-	1 (42)	3 2.0	4 (168)	12 8.2	1 (42)	3 2.0	38 (1512)	108 73.5	53 (2058)	147 (82.5 / 17.5)
12.Gazi Üniv. Ankara	8 (266)	19 12.3	1 (42)	3 1.9	2 (98)	7 4.5	3 (126)	9 5.8	10 (490)	35 22.6	28 (1148)	82 52.9	52 (2170)	155 (84.1 / 15.9)
13.Haliç Üniv. İstanbul	7 (238)	17 12.4	2 (70)	5 3.6	3 (126)	9 6.6	2 (84)	6 4.4	12 (350)	25 18.2	24 (1050)	75 54.7	50 (1918)	137 100.0
14.Kafkas	8	21	1	3	28		5	15	10	36	27	80	53	163

Üniv.Kars	(294) 12.9	(42) 1.8	(112) 4.9	(210) 9.2	(504) 22.1	(1120) 49.1	(2282) (94.3 / 5.7)
15.Marmara Üniv. İstanbul	10 21 (294) 15.9	- - - -	2 4 (56)3.0	5 10 (140)7.6	13 26 (364) 19.7	34 71 (994)53.8	64 132 (1848) (74.9 / 25.1)
16.Muğla Sitki Koçman Üniv. Muğla	10 26 (364) 15.1	2 6 (84)3.5	3 10 (140) 5.8	4 12 (168)7.0	1030 (420) 17.4	28 88 (1232) 51.2	57 172 (2408) 100.0
17.Niğde Ömer Halisdemir Üniv.	9 23 (322)16.7	2 6 (84) 4.3	- - - -	4 12 (168)8.7	618 (252)13.0	26 79 (1106)57.2	47138 (1932) 100.0
18.Samsun 19 Mayıs Üniv.	9 19 (266) 15.2	1 2 (28) 1.6	2 5 (70)4.0	4 8 (112) 6.4	1226 (364)20.8	28 65 (910)52.0	56 125 (1750) 100.0
19.Pamukkale Üniv. Denizli	14 33 (462)21.6	2 4 (56)2.6	48(112) 5.2	2 4 (56)2.6	817 (238)11.1	34 87 (1218) 56.9	64153 (2142) 100.0
20.Selçuk Üniv. Konya	9 20 (280) 10.8	2 8 (112) 4.3	5 20 (280) 10.8	314 (196) 7.7	7 23 (322)12.4	23 100 (1400) 54.1	49185 (2590) 100.0

(*).*Üniversitelerde uygulanan Spor Yöneticiliği Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, ilgili Üniversitelerin web sayfalarından erişilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. (Erişim; 2016)[32], [33], [34], [35], [36], [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43], [44], [45], [46], [47], [48], [49], [50].*

K: Kredi

(....): Kredinin (bir sömestrde) ortalama 14 haftalık çarpımıyla uygulanan toplam saati göstermektedir.

(.../...): Toplam Kredinin ortalama 14 haftalık çarpımıyla elde edilen Kredi saatin (Teorik/Uygulama) ders yüzdeleri göstermektedir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi: Türkiye’de uygulanan spor yöneticiliği lisans programları üç bölümden oluşmaktadır. Genel kültür, spor alan bilgisi ve spor yöneticiliği meslek bilgisidir. Araştırma kapsamında incelenen üniversitelerin spor yöneticiliği bölüm programlarında ders gruplarına göre farklılıklar saptanmıştır. Üniversitelerin spor yöneticiliği bölümü ders gruplarına ilişkin toplam ders sayıları 46 ile 78 arasında değişiklik göstermektedir. Öte yandan, Spor Bilimleri alanına ilişkin ders grupları arasında spor yöneticiliği programında önemli bir yer tutan Spor Yönetimi alanının da Üniversiteler arasında farklı kredi saatlerde okutulduğu da önemli bir bulgu olarak saptanmıştır. Bu çalışmanın Sunay ve arkadaşları tarafından 2002’de yapılan benzer çalışmayla uyumlu olduğu belirlenmiştir. Türkiye’de üniversiteler tarafından uygulanan 20 spor yöneticiliği lisans eğitim programının içerik kategorileri ve kredilerine göre dağılımları detaylı olarak tablo 7’de görülmektedir.

Tablo 7: Türkiye’de İncelenen 20 Üniversitenin Spor Yöneticiliği Lisans Eğitim Programının İçerik Kategorileri ve Kredilerine göre Dağılımları

No	Üniversiteler	İçerikKategorileri			Toplam Kredi Ders Sayısı / Saat
		GenelKültür %	Spor Alan Bilgisi %	Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi %	
1	Abant İzzet Baysal Üniv./ Bolu	19,0	15,3	65,7	46 / 137
2	Adnan Menderes Üniv. Aydın	11,0	32,3	56,8	61 / 155
3	Anadolu Üniversitesi / Eskişehir	19,8	20,9	59,3	64 / 177
4	Ankara Üniversitesi / Ankara	21,6	30,1	48,4	69 / 153
5	Akdeniz Üniversitesi / Antalya	15,8	33,5	50,6	62 / 158
6	Çukurova Üniversitesi /Adana	20,1	36,5	43,4	78 / 159
7	Celal Bayar Üniversitesi / Manisa	14,7	32,7	52,7	58 / 150
8	Dicle Üniversitesi Diyarbakır	14,0	35,0	51,0	52 / 143
9	Ege Üniversitesi / İzmir	24,5	21,5	54,0	62 / 163,5
10	Erciyes Üniversitesi / Kayseri	12,1	34,8	53,0	59 / 132
11	Fırat Üniversitesi / Elazığ	14,3	12,2	73,5	53 / 147
12	Gazi Üniversitesi / Ankara	12,3	34,8	52,9	52 / 155
13	Haliç Üniversitesi /İstanbul	12,4	32,8	54,7	50 / 137

14	Kafkas Üniversitesi / Kars	12,9	38,0	49,1	53 / 163
15	Marmara Üniversitesi İstanbul	15,9	30,3	53,8	64 / 132
16	SıtkıKoçman Üniversitesi / Muğla	15,1	33,7	51,2	57 / 172
17	Ömer Halisdemir Üniv./ Niğde	16,7	26,1	57,2	47 / 138
18	Samsun 19 Mayıs Üniversitesi	15,2	32,8	52,0	56 / 125
19	Pamukkale Üniversitesi / Denizli	21,6	21,6	56,9	64 / 153
20	Selçuk Üniversitesi /Konya	10,8	35,1	54,1	49 / 185

Kaynak: Üniversitelerde uygulanan Spor Yöneticiliği Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, ilgili Üniversitelerin web sayfalarından erişilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. (Erişim; 2016)[32], [33], [34], [35], [36], [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43], [44], [45], [46], [47], [48], [49], [50].

Tablo 7’de görüldüğü üzere üniversitelerin spor yöneticiliği bölümlerine ilişkin içerik kategorilerinin analizinde Genel Kültür içerikli derslerin %10,8 ile %24,5 arasında, Spor Alan Bilgisi derslerinin %12,2 ile %38,0 arasında, Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi derslerinin ise %43,4 ile %73,5 olarak dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Analiz edilen programların ders sayılarına göre dağılımlarında da ders sayılarının 46 ile 78 ders arasında, kredi-saatlerinin ise 125 ile 185 kredi-saat arasında dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Türkiye’deki üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği lisans programları içerik kategorileri arasındaki yüzdelik dağılımları ile ders sayıları ve kredilerindeki dağılım oldukça farklılık göstermektedir. Programlar arasındaki bu farklılıkların, spor biliminin inter disiplinler yapısı gereği üniversitelerde yer alan alanların (*fen, sosyal ve sağlık bilimleri*) katkıları çerçevesinde gerçekleştirilebileceğinden kaynaklanıyor olabilir.

Türkiye’de incelenen 20 üniversitenin “Spor Yönetim Bilimleri” Alanının açılıma ilişkin “Ders Sayısı”, ”Ders Kredi Saati” ve “Ders Saatlerinin Yüzdeleri dağılımları ise tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8:Türkiye’de İncelenen 20 Üniversitenin “Spor Yönetim Bilimleri” Alanının Açılıma İlişkin “Ders Sayısı”,”Ders Kredi Saati” ve “Ders Saatlerinin Yüzdeleri dağılımları

Spor Yönetim Bilimleri Üniversite	Spor Tes.İşl t. DS DS K %		Spor Hukuk DS DS K %		İletiş. H.İlişk. DS DS K %		Pazarlama DS DS K %		Yönetim Organ./Spor Yönetimi DS DS K %		İktisat Ekonomi DS DS K %		Bütçe Muhase b DS DS K %		Rekreasyon DS DS K %		Spor Yön Etik DS DS K %		Spor Y. Staj DS DS K %		Toplam DS DS K %		
	Abant İzzet Baysal Üniv. Bolu	2	6	2	6	2	6	2	6	14	42	2	6	1	3	2	6	1	3	1	6	29	90
Aydın Adnan Menderes Üniv.	2	6	1	3	3	7	1	2	21	60	1	3	-	-	1	3	-	-	1	4	31	88	(1232)
Anadolu Üniv. Eskişehir	2	6	3	8	3	7	1	3	18	52	4	11	3	10	2	5	-	-	1	3	37	105	(1470)
Ankara Üniv. Ankara	1	2	1	2	2	4	1	3	2448		1	2	-	-	2	5	1	2	2	6	35	74	(1036)
Akdeniz Üniv. Antalya	3	8	1	3	2	5	2	6	14	32	2	5	2	6	3	9	1	2	1	4	31	80	(1120)
Çukurova Üniv. Adana	2	4	1	2	2	4	2	4	15	30	1	2	1	2	2	4	1	2	2	13	29	69	(966)
C.Bayar Üniv. Manisa	2	6	2	6	2	5	2	6	12	35	2	6	1	3	1	3	1	3	2	6	27	79	(1106)
Dicle Üniv.	2	6	2	6	2	6	1	3	13	35	2	6	1	3	1	3	-	-	1	5	25	73	

Diyarbakır	8.2	8.2	8.2	4.1	47.9	8.2	4.1	4.1	-	6.8	(1022)
Ege Üniv. İzmir	2 5.5	2 6	3 7	2 6	18 53	1 3	2 6	1 2	- -	- -	31 / 88.5 (1239)
Erciyes Üniv. Kayseri	6.2	6.8	8.0	6.8	60.0	3.4	6.8	2.3	-	-	29 / 70 (980)
Fırat Üniv. Elazığ	2 4	2 5	1 2	2 4	17 41	1 2	1 2	2 4	- -	1 6	29 / 70 (980)
Fırat Üniv. Elazığ	5.7	7.1	2.9	5.7	58.9	2.9	2.9	5.7	-	8.6	38 / 108 (1512)
Gazi Üniv. Ankara	3 8	6 14	3 9	3 8	18 52	2 6	1 3	1 3	- -	1 5	38 / 108 (1512)
Gazi Üniv. Ankara	7.4	13.0	8.3	7.4	48.1	5.6	2.8	2.8	-	4.6	28 / 82 (1148)
Haliç Üniv. İstanbul	26	2 6	1 3	1 3	17 47	26	1 3	1 3	- -	1 5	28 / 82 (1148)
Haliç Üniv. İstanbul	7.3	7.3	3.7	3.7	57.3	7.3	3.7	3.7	-	6.1	24 / 75 (1050)
Haliç Üniv. İstanbul	2 6	1 2	1 3	2 6	9 25	2 6	2 6	3 9	- -	2 12	24 / 75 (1050)
Haliç Üniv. İstanbul	8.0	2.7	4.0	8.0	33.3	8.0	8.0	12.0	-	16.0	27 / 80 (1120)
Kafkas Üniv. Kars	2 6	2 6	1 3	1 3	16 45	2 6	1 3	1 3	- -	1 5	27 / 80 (1120)
Kafkas Üniv. Kars	7.5	7.5	3.8	3.8	56.3	7.5	3.8	3.8	-	6.3	34 / 71 (994)
Marmara Üniv. İstanbul	1 2	3 6	3 7	2 4	18 36	2 4	2 4	2 4	- -	1 4	34 / 71 (994)
Marmara Üniv. İstanbul	2.8	8.5	9.9	5.6	50.7	5.6	5.6	5.6	-	5.6	28 / 88(1232)
Muğla Sıtkı Koçman Üniv. Muğla	3 9	2 6	3 9	2 6	13 39	2 6	2 6	1 3	- -	2 10	28 / 88(1232)
Muğla Sıtkı Koçman Üniv. Muğla	10.2	6.8	10.2	6.8	44.3	6.8	6.8	5.8	-	11.3	26 / 79 (1106)
Niğde Ömer Halisdemir Üniv.	2 6	2 6	2 6	3 9	12 35	2 6	- -	1 3	1 3	1 5	26 / 79 (1106)
Niğde Ömer Halisdemir Üniv.	7.6	7.6	7.6	11.4	44.3	7.6	-	3.8	3.8	6.3	28 / 65 (910)
19 Mayıs Üniv. Samsun	2 4	3 6	2 4	1 2	14 31	2 4	1 2	2 4	- -	1 8	28 / 65 (910)
19 Mayıs Üniv. Samsun	6.2	9.2	6.2	3.1	47.7	6.2	3.1	6.2	-	12.3	34 / 87 (1218)
Pamukkale Üniv. Denizli	3 7	3 8	1 2	3 6	16 39	2 4	1 2	1 2	2 5	2 12	34 / 87 (1218)
Pamukkale Üniv. Denizli	8.0	9.2	2.3	6.9	44.8	4.6	2.3	2.3	5.7	13.8	23 / 100 (1400)
Selçuk Üniv. Konya	2 7	2 8	1 5	1 5	11 48	1 5	2 9	1 5	1 4	1 4	23 / 100 (1400)
Selçuk Üniv. Konya	7.0	8.0	5.0	5.0	48.0	5.0	9.0	5.0	4.0	4.0	

(* Üniuersitelerde uygulanan Spor Yöneticiliği Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, ilgili Üniuersitelerin web sayfalarından erişilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. (Erişim; 2016)[32], [33], [34], [35], [36], [37], [38], [39], [40], [41], [42], [43], [44], [45], [46], [47], [48], [49], [50].

K: Kredi

DS: Ders sayısı, (...):Toplam Kredinin (bir sömestrde) 14 haftalık çarpımıyla uygulanan toplam saati göstermektedir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi, incelenen 20 Üniuersitenin “Spor Yönetim Bilimleri” Alanının açılıma ilişkin “Ders Sayısı”, “Ders Kredi Saati” ve “Ders Saatlerinin Yüzdeleri” dağılımlarında da farklılıklar bulunmaktadır. İncelenen üniuersitelerin spor yöneticiliği bölüm programlarında spor yöneticiliği stajını tüme yakın üniuersite uygularken, sporun etik boyutu, fair play uygulamaları gibi sporun uygulanmasında ve sporun toplumsal boyutunun geliştirilmesinde oldukça önemli olan “spor ve etik” grubu derslerin sadece 7 üniuersitenin programında olduğu saptanmıştır. Ancak, 2000-2005 yılları arasında gerçekleştirilen benzer çalışmalarda (Türksoy ve ark., 2000; Sunay, 1998; Sunay, 2002; Sunay, 2005) “spor ve etik” grubu derslerine hiç rastlanmazken, özellikle son yıllarda programlarda az da olsa yer alması spor yöneticiliği eğitimi açısından oldukça önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Öte yandan, Türkiye’ de uygulanan spor yöneticiliği programlarındaki ders isimlerinin çeşitlendirildiği görülmektedir. Örneğin spor yöneticiliği programı uygulayan üniuersitelerde Temel İşletme konusunda Temel İşletme Bilgisi, İşletmeye Giriş, Spor Tesis İşletmeciliği, v.b. gibi içeriği benzer ancak farklı ders isimlerine rastlanılmıştır. Programlarda gözlenen

farklı ders çeşitliliği bu konuda yapılan diğer çalışmalarda da saptanmıştır (Türksoy ve ark., 2000; Sunay, 2002; Sunay, 2005). Bu durum, Üniversitelerin akademik yapılarındaki çeşitlilik ve olanakları ile Üniversitelerin öğretim elemanı kadrosu, tesis ve malzeme olanakları ve bölgesel imkânların çeşitliliklerinden kaynaklanabilmektedir.

Tablo 9: Alanların, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'daki Üniversitelerde uygulanan "Spor Yöneticiliği" programları içeriğindeki "Ders Sayısı", "Sömestrlik Ders Kredi Saati" ve "Ders Saati Toplamı üzerinden Yüzdeler" dağılımları 29 Üniversiteye Bağlı "Spor Yöneticiliği Bölüm Programları" içerik kategorilerinin Analizi

Sıra No	Alanlar Üniversite (*)	Genel Kültür		Hareket Ve Antrenman		Spor Sağlık		Sporda Psikososyal Alanlar		Spor Eğitimi		Spor Yönetimi		Toplam	
		Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %	Ders Sayısı	K %
1	Davenport Üniversitesi (ABD)	12 (532)	38 30.9	-	-	-	-	5 (210)	15 12.2	1 (42)	3 2.4	20 (938)	67 54.5	38 (1722)	123 100.0
2	Tampa Üniversitesi (ABD)	5 (196)	14 15.6	-	-	3 (126)	9 10.0	1 (56)	4 4.4	-	-	18 (882)	63 70.0	27 (1260)	90 100.0
3	Alfred State Suny Colloge Of Technology Üniversitesi (ABD)	6 (252)	18 14.5	-	-	-	-	-	-	2 (56)	4 3,2	33 (1428)	102 82,3	41 (1736)	124 100.0
4	Winthrop Üniversitesi (ABD)	11 (448)	32 28.3	-	-	-	-	3 (126)	9 8	-	-	22 (1008)	72 63.7	36 (1582)	113 100.0
5	Trine Üniversitesi (ABD)	4 (168)	12 15.8	-	-	-	-	2 (84)	6 7.9	-	-	19 (812)	58 76.3	25 (1064)	76 100.0
6	Mount St.Joseph Koleji (Üniversitesi) (ABD)	2 (84)	6 7.1	1 (42)	3 3.6	2 (98)	7 8.4	2 (84)	6 7.1	-	-	22 (868)	62 73.8	29 (1176)	84 100.0
7	Temple Üniversitesi (ABD)	5 (238)	17 13,8	-	-	-	-	8 (336)	24 19,5	-	-	24 (1148)	82 66,7	37 (1722)	123 100.0
8	Xavier Üniversitesi (ABD)	2 (84)	6 8.0	-	-	-	-	2 (84)	6 8.0	-	-	17 (882)	63 84.0	21 (1050)	75 100.0
9	Post Üniversitesi (ABD)	9 (378)	27 28.1	-	-	-	-	3 (126)	9 9.4	1 (42)	3 3.1	19 (798)	57 59.4	32 (1344)	96 100.0
10	Troy Üniversitesi (ABD)	4 (168)	12 19.0	-	-	-	-	1 (42)	3 4.8	2 (84)	6 9.5	13 (588)	42 66.7	20 (882)	72 100.0
11	Towson Üniversitesi (ABD)	1 (42)	3 6.3	1 (42)	3 6.3	-	-	2 (84)	6 12.4	-	-	12 (504)	36 75	16 (672)	48 100.0
12	Winston Salem Üniversitesi (ABD)	12 (476)	34 26.7	-	-	4 (126)	9 7.1	4 (168)	12 9.4	1 (14)	1	21 (994)	71 55.8	42 (1778)	127 100.0
13	The Florida State Üniversitesi (ABD)	-	-	1 (42)	3 3,7	-	-	1 (42)	3 3,8	4 (126)	9 11	26 (924)	66 81,5	32 (1134)	81 100.0
14	Louisiana State Üniversitesi (ABD)	2 (126)	9 10.3	-	-	1 (42)	3 3.4	1 (42)	3 3.4	-	-	15 (1008)	72 82.9	19 (1218)	87 100.0
15	Lynn Üniversitesi (ABD)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16 (224)	50 100,0	16 (224)	50 100
16	Rice Üniversitesi (ABD)	6 (266)	19 22.4	-	-	-	-	1 (42)	3 3,5	-	-	21 (882)	63 74.1	28 (1190)	85 100

17	American's Sport Üniversitesi (ABD)	-	-	-	-	-	-	4	12	-	-	17	54	21	66
		-	-	-	-	-	-	(168)	18.2	-	-	(756)	81.8	(924)	100.0
18	Syracuse Üniversitesi (ABD)	2	6	-	-	1	3	3	9	3	9	17	61	26	88
		(84)	6.8	-	-	(42)	3.4	(126)	10.2	(126)	10.2	(854)	69.4	(1232)	100.0
19	Adamstage College Üniversitesi (ABD)	2	6	1	3	3	9	2	5	6	17	16	48	30	88
		(84)	6.6	(42)	8.3	(106)	8.3	(70)	5.5	(234)	18.3	(672)	52.8	(1208)	100.0
20	Flagler College Üniversitesi (ABD)	2	6	-	-	-	-	1	3	-	-	20	66	23	75
		(84)	8.0	-	-	-	-	(42)	4.0	-	-	(924)	88.0	(1050)	100.0
21	Lewis Üniversitesi (ABD)	-	-	3	3	2	4	2	6	1	3	15	44	23	60
		-	-	(42)	5.0	(56)	6.7	(84)	10.0	(42)	5.0	(616)	73.3	(840)	100.0
22	Clarke Üniversitesi (ABD)	5	13	2	6	-	-	6	18	12	36	16	48	41	121
		(182)	10.7	(84)	5.0	-	-	(252)	14.9	(504)	29.8	(672)	39.7	(1694)	100.0
23	Rider Üniversitesi (ABD)	5	15	-	-	-	-	2	6	1	3	16	48	24	72
		(210)	20.8	-	-	-	-	(84)	8.3	(42)	4.2	(672)	66.7	(1008)	100.0
24	Cedarville Üniversitesi (ABD)	12	34	1	3	1	3	7	20	-	-	19	59	40	119
		(476)	28.6	(42)	2.5	(42)	2.5	(280)	16.8	-	-	(826)	49.6	(1666)	100.0
25	Mount Royal Üniversitesi (CAN)	5	15	-	-	2	6	3	9	2	6	14	45	26	81
		(210)	18.5	-	-	(84)	7.4	(126)	13.3	(84)	7.4	(630)	55.5	(1134)	100.0
26	Camosun College Üniversitesi (CAN)	3	9	3	9	3	9	2	6	5	15	21	65	37	113
		(126)	8.0	(126)	8.0	(126)	8.0	(84)	5.3	(210)	13.3	(910)	57.5	(1582)	100.0
27	Brock Üniversitesi (CAN)	8	24	2	4	2	6	4	15	2	5	21	74	40	125
		(336)	19.2	(56)	3.2	(84)	4.8	(210)	12	(70)	4	(994)	56.8	(1750)	100.0
28	Niagara College Üniversitesi (CAN)	3	9	2	6	-	-	1	3	3	9	22	73	31	100
		(126)	9.0	(84)	6.0	-	-	(42)	3.0	(126)	9.0	(1022)	73.0	(1400)	100.0
29	Laurentian Üniversitesi (CAN)	5	15	-	-	-	-	3	9	-	-	25	78	33	102
		(210)	14.7	-	-	-	-	(126)	8.8	-	-	(1092)	76.5	(1428)	100.0

(*) Spor Yöneticiliği Eğitim Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, üniversitelerin web sitelerine girilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından analiz edilmiştir(Erişim;2017).[3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20], [21], [22], [23], [24], [25], [26], [27], [28], [29], [30], [31].

K: Kredi

Ders Sayısı: İlgili içerik kategorisine ilişkin ders sayısını belirtir.

(..):Uygulanan toplam süre (bir dönem) ortalama 14 hafta olarak hesaplanmıştır.

%: Toplam kredi ile ortalama 14 hafta çarpılarak elde edilen kredi saati bazında derslerin yüzdesidir (Teorik / Pratik)

Tablo 9'da görüldüğü gibi, ABD ve Kanada'da hazırlanmış olan birçok spor yöneticiliği lisans programı üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar: Genel eğitim dersleri, temel spor alan bilgisi dersleri ve spor yöneticiliği alan dersleri olarak sınıflandırılmıştır (Chelladurai, 2005).Türkiye ABD ve Kanada'da uygulanan spor yöneticiliği lisans programlarının içerik kategorileri bakımından benzerlik gösterdiği söylenebilir. Ancak programda yer alan özellikle temel spor alan bilgisi dersleri kapsamındaki; hareket eğitimi, spor sağlık ve spor eğitime yönelik derslerin ABD'de ve Kanada'da uygulanan spor yöneticiliği lisans programlarında düşük saat ve az ders sayısı ile yer aldığı (Tablo 9), spor yöneticiliği alan derslerinin ise yoğun saat ve ders sayısı ile programlarda yer aldığı gözlenmektedir. Bu uygulama

ile ABD’de çoğunlukla spor yöneticiliği alan derslerinde yoğunlaşarak alan uzmanlığına önem verildiği gösterilmektedir. Öte yandan, ABD’de incelenen üniversitelerin spor yöneticiliği eğitim programlarının %71’inde (17), hareket antrenman, %67’sinde (16) spor sağlık ve %54,1’inde (13), spor eğitimini içeren derslere yer verilmediği, Kanada’daki incelenen 5 üniversitenin 2’sinde hareket ve antrenman ile spor sağlık grubu derslerinin olmadığı, 1 üniversitenin ise programlarında spor eğitimi grubu derslerine hiç yer verilmediği belirlenmiştir. Analiz edilen programların ders sayılarına göre dağılımlarında ABD; 16 ile 42 ders arasında, kredi-saatlerinin ise 48 ile 127 kredi-saat arasında dağılım gösterdiği, Kanada’nın ise ders sayılarının 26 ile 40, kredi saatlerinin ise 100 ile 125 kredi-saat arasında dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Tablo 10: Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada’daki İncelenen 29 Üniversitenin “Spor Yönetim Bilimleri” Alanının Açılımına İlişkin “Ders Sayısı”, ”Ders Kredi Saati” ve “Ders Saatlerinin Yüzdelerik Dağılımları

N	Spor Yöneticiliği / Alanlar (*) Üniversite	SPOR TESİS İŞLETME	SPOR HUKUKU	İLETİŞİM / HALKLA İLİŞKİLER	PAZAR-LAMA	YÖN. ORG. / SPOR YÖN.	İKTİSAT / EKO.	BÜTÇE / MUH.	REKREASYON	ETİK	STAJ	Toplam
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
		Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %	Ders K Sayısı %
1	Davenport Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.5	2 6 (84) 9.0	1 3 (42) 4.5	2 6 (84) 9.0	725 (350) 37.3	4 12 (168) 7.9	13 (42) 4.5	- - -	1 3 (42) 4.5	1 6 (84) 9.0	20 67 (938) 100.0
2	Tampa Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.8	- - -	1 3 (42) 4.8	2 6 (84) 9.6	10 38 (532) 60.3	4 13 (182) 0.5	- - -	- - -	- - -	- - -	18 63 882 100.0
3	Alfred State Suny Collog Of Technology Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 3	3 9 (126) 8,8	2 6 (84) 5,9	5 15 (210) 14,7	12 36 (504) 35,3	1 3 (42) 2,9	4 14 (196) 3,7	- - -	- - -	5 16 (224) 15,7	33 102 (1428) 100.0
4	Wintrop Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.2	2 6 (84) 8.3	1 3 (42) 4.2	3 9 (126) 12.6	12 33 (462) 45.7	1 3 (42) 4.2	1 3 (42) 4.2	- - -	- - -	1 12 (168) 16.6	22 72 (1008) 100.0
5	Trine Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 5.2	1 3 (42) 5.2	1 3 (42) 5.2	2 6 (84) 10.3	12 37 (518) 63.8	1 3 (42) 5.2	- - -	- - -	- - -	1 3 (42) 5.2	19 58 (812) 100.0
6	College Of Mount St. Joseph Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.8	2 6 (84) 9.7	1 3 (42) 4.8	1 3 (42) 4.8	12 32 (448) 51.6	2 6 (84) 9.7	1 3 (42) 4.8	- - -	1 3 (42) 4.8	1 3 (42) 4.8	22 62 (868) 100.0
7	Temple Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 3.7	1 3 (42) 3.7	- - -	3 9 (126) 11	11 33 (462) 40,2	2 6 (84) 7,3	2 6 (84) 7,3	1 4 (56) 4,9	1 3 (42) 3,7	2 15 (210) 18,2	24 82 (1148) 100.0
8	Xavier Üniversitesi (ABD)	1 3 (42)	1 3 (42)	4 15 (210)	2 6 (84)	3 9 (126)	2 3 (42)	- - -	- - -	2 6 (84)	2 18 (252)	17 63 (882)

		4.8	4.8	23.8	9.5	14.3	4.8	-	-	9.5	28.5	100.0
9	Post Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 5.3	2 6 (84) 10.5	2 6 (84) 10.5	2 6 (84) 10.5	7 21 (294) 36.8	2 6 (84) 47.9	1 3 (42) 5.3	- - - -	1 3 (42) 5.3	1 3 (42) 5.3	19 57 (798) 100.0
10	Troy Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 7.1	1 3 (42) 7.1	1 3 (42) 7.1	1 3 (42) 7.1	7 21 (294) 50.0	1 3 (42) 7.1	- - - -	- - - -	- - - -	1 6 (84) 14.3 -	13 42 (588) 100.0
11	Towson Üniversitesi (ABD)	- - - -	- - - -	- - - -	2 6 (84) 16.7	4 12 (168) 33.3	4 12 (168)3 3.3	2 6 (84) 16.7	- - - -	- - - -	- - - -	12 36 (504) 100.0
12	Winston Salem Üniversitesi (ABD)	- - - -	1 3 (42) 4.2	3 9 (126) 12.7	2 6 (84) 8.4	9 26 (364) 36.7	3 9 (126)1 2.7	- - - -	- - - -	2 6 (84) 8.4	1 12 (168) 16.9	21 71 (994) 100.0
13	The Florida State Üniversitesi (ABD)	2 4 (84) 9.1	1 3 (42) 4.5	1 3 (42) 4.5	2 6 (84) 9.1	15 40 (560) 60.6	3 5 (126) 9.7	1 2 (28) 3.0	- - - -	- - - -	1 3 (42) 4.5	26 66 (924) 100.0
14	Louisiana State Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.2	1 3 (42) 4.2	- - - -	- - - -	10 42 (588) 63.7	1 3 (42) 4.2	- - - -	1 6 (84) 8.3	- - - -	1 15 (210) 11.1	15 72 (1008) 100.0
15	Lynn Üniversitesi (ABD)	- - - -	1 3 (42) 1.8	- - - -	2 6 (84) 10.2	6 18 (252) 51.3	3 9 (126)2 5.4	- - - -	- - - -	- - - -	2 8 (112) 11.3	16 85 224 100.0
16	Rice Üniversitesi (ABD)	- - - -	1 3 (42) 4.8	3 9 (126) 14.3	3 9 (126) 14.3	8 24 (336) 38	3 9 (126)1 4.3	1 3 (42) 4.8	- - - -	- - - -	2 6 (84) 9.5	21 63 (882) 100.0
17	American's Sport Üniversitesi (ABD)	2 6 (84) 11.1	2 6 (84) 11.1	1 3 (42) 5.6	3 9 (126) 16.6	7 24 (336) 44.4	1 3 (42) 5.6	- - - -	- - - -	1 3 (42) 5.6	- - - -	17 54 (756) 100.0
18	Syracuse Üniversitesi (ABD)	- - - -	1 3 (42) 4.9	5 15 (210) 24.6	1 3 (42) 4.9	7 22 (308) 36.1	1 3 (42) 4.9	1 3 (42) 4.9	- - - -	- - - -	1 12 (168) 19.7	17 61 (854) 100.0
19	Adamstate (College) Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 6.2	1 3 (42) 6.2	2 6 (84) 12.5	1 3 (42) 6.2	6 15 (210) 31.3	3 9 (126)1 8.7	1 3 (42) 6.2	- - - -	- - - -	1 6 (84) 12.5	16 48 (672) 100.0
20	Flagler (College) Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.5	1 3 (42) 4.5	1 3 (42) 4.5	1 3 (42) 4.5	9 24 (336) 36.4	2 6 (84) 9.1	2 6 (84) 9.1	1 3 (42) 4.5	1 3 (42) 4.5	1 12 (168) 18.2	20 66 (924) 100.0
21	Lewis Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 4.1	1 3 (42) 4.1	1 3 (42) 12.3	2 6 (84) 12.3	7 19 (266) 37.0	1 3 (42) 4.1	- - - -	- - - -	1 3 (42) 4.1	1 4 (56) 18.2	15 44 (616) 100.0
22	Clarke Üniversitesi (ABD)	1 3 (42) 6.3	1 3 (42) 6.3	1 3 (42) 6.3	2 6 (84) 12.5	5 15 (210) 31.3	1 3 (42) 6.3	3 9 (126)1 8.8	- - - -	1 3 (42) 6.3	1 3 (42) 6.3	16 48 (672) 100.0
23	Rider Üniversitesi	1 3	1 3	1 3	1 3	8 24	2 6	1 3	- -	- -	1 3	16 48

	(ABD)	(42) 6.3	(42) 6.3	(42) 6.3	(42) 6.3	(336) 50.0	(84) 12.5	(42) 6.3	-	-	(42) 6.3	(672) 100.0
24	Cedarville Üniversitesi (ABD)	1 3	1 3	1 3	1 3	8 19	2 6	2 6	1 1	1 3	1 12	19 59
		(42) 4.5	(42) 4.5	(42) 4.5	(42) 4.5	(266) 36.4	(84) 9.1	(84) 9.1	(14) 4.5	(42) 4.5	(168) 18.2	(826) 100.0
25	Mount Royal Üniversitesi (CAN)	1 3	1 3	1 3	2 6	4 12	1 3	2 6	1 3	-	1 6	14 45
		(42) 6.7	(42) 6.7	(42) 6.7	(84) 13.3	(168) 26.7	(42) 6.7	(84) 13.3	(42) 6.7	-	(84) 13.3	(630) 100.0
26	Camosun (College) Üniversitesi (CAN)	2 6	1 3	4 12	2 6	7 21	1 3	2 6	-	-	2 8	21 65
		(84) 6.3	(42) 12.4	(168)	(84) 18.7	(294) 31.3	(42) 18.7	(84) 6.3	-	-	(112) 6.3	(910) 100.0
27	Brock Üniversitesi (CAN)	1 3	1 3	-	2 6	9 21	3 9	1 3	-	-	-	21 71
		(42) 4.2	(42) 4.2	-	(84) 8.4	(294) 29.5	(126)1 2.6	(42) 4.2	-	-	-	(994) 100.0
28	Niagara (College) Üniversitesi (CAN)	1 3	1 3	3 9	3 9	9 27	1 3	-	2 6	1 3	1 10	22 73
		(42) 4.1	(42) 4.1	(126) 12.3	(126) 12.3	(378) 37.0	(42) 4.1	-	(84) 8.2	(42) 4.1	(140) 18.2	(1022) 100.0
29	Laurentian Üniversitesi (CAN)	1 3	1 3	3 9	2 6	10 30	2 6	4 12	-	1 3	1 6	25 78
		(42) 3.8	(42) 3.8	(126) 11.5	(84) 7.7	(420) 38.5	(84) 7.7	(168)1 5.3	-	(42) 3.8	(84) 7.7	(1092) 100.0

(*) Spor Yöneticiliği Eğitim Programlarına ilişkin bilgi ve bulgular, üniversitelerin web sitelerine girilerek elde edilmiş ve araştırmacı tarafından analiz edilmiştir(Erişim;2017).[3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20], [21], [22], [23], [24], [25], [26], [27], [28], [29], [30], [31].

K: Kredi

Ders Sayısı: İlgili içerik kategorisine ilişkin ders sayısını belirtir.

(...): Uygulanan toplam süre (bir dönem) ortalama 14 hafta olarak hesaplanmıştır.

%: Toplam kredi ile ortalama 14 hafta çarpılarak elde edilen kredi saati bazında derslerin yüzdesidir (Teorik / Pratik)

Tablo 10’da görüldüğü gibi, ABD ve Kanada’da uygulanan spor yöneticiliği lisans programlarının spor yöneticiliği alan derslerinin dağılımında da farklılıklar gözlenmektedir. Programlarda yoğun olarak pazarlama, yönetim ve organizasyon, iktisat, hukuk ve spor yönetimi stajı gibi ders grupları yer alırken, rekreasyon ve spor etiği gibi derslerin programda çok yer almadığı görülmektedir. Türkiye ile ABD ve Kanada’da uygulanan programların içerik kategorilerinde her ne kadar benzerlik görülse de, ABD ve Kanada’da uygulanan lisans programlarında spor yöneticiliği alanına ilişkin daha yoğun ders gruplarına rastlanmaktadır (Tablo 10). Tablo 11’de Türkiye ABD ve Kanada’da uygulanan lisans programlarında spor yöneticiliği alanına ilişkin ders grupları görülmektedir.

Tablo 11: Türkiye ABD ve Kanada’da uygulanan lisans programlarında spor yöneticiliği alanına ilişkin ders gruplarına göre bazı ders isimlerinin dağılımı

Ülkeler	Spor Yöneticiliği	Lisans Programlarında	Yer alan Bazı Ders isimleri
	Genel Kültür	Temel Spor Alan Bilgisi	Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi
	-Türk dili -Atatürk ilke ve	-Beden eğitimi ve spor bilimlerinin temelleri	-Yönetim bilimine giriş -Genel işletme

Türkiye	<ul style="list-style-type: none"> inkılapları tarihi -Temel bilgi teknolojileri -Bilimsel araştırma yöntemleri -Yabancı dil -Ses ve diksiyon eğitimi -Sunuş teknikleri -Matematik I ve II -İstatistiğe giriş -İstatistik -Bilgisayar 	<ul style="list-style-type: none"> -Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş -Spor tarihi ve felsefesi -Ritm eğitimi ve dans -Spor sosyolojisi -Spor psikolojisi -Engelliler ve spor -Atletizm,Basketbol, Cimnastik,Futbol,Hentbol, Voleybol -Herkes için spor -Sağlık bilgisi ve ilk yardım -Antrenman bilgisi -Egzersiz fizyolojisi -İnsan anatomisi ve fizyolojisi -Takım sporları - Basketbol vd -Bireysel sporlar - Cimnastik vd. 	<ul style="list-style-type: none"> -Spor tesisleri planlaması ve işletmesi -Hukuka giriş ve Spor hukuku -Bütçe ve muhasebe uygulamaları -Mali raporlar analizi -Finansal yönetim -Türk spor teşkilatı -Türkiyenin yönetim yapısı -Spor yönetimi -Spor medya ilişkisi -Sporda iletişim -Sporda halkla ilişkiler -Spor pazarlaması -Uluslararası spor organizasyonları -Spor politikaları -Rekreasyon ve Rekreasyon yönetimi -Karşılaştırmalı spor sistemleri -Spor yönetiminde örnek olay analizi -Spor yönetiminde etik -Spor yönetimi stajı (uygulaması)
Amerika Birleşik Devletleri	<ul style="list-style-type: none"> -Yabancı dil -İstatistiğe giriş -İstatistik -Bilgisayar 	<ul style="list-style-type: none"> -Beden eğitimi ve spor bilimlerinin temelleri -Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş -Spor psikolojisi -Spor tarihi ve felsefesi 	<ul style="list-style-type: none"> -Yönetim bilimine giriş -Hukuka giriş ve Spor hukuku -Spor tesislerinin planlaması -Spor politikaları -Genel muhasebe -Finansal yönetim -Spor ve medya -Sporda iletişim -Spor yönetimi stajı (uygulaması)
Kanada	<ul style="list-style-type: none"> -Yabancı dil -İstatistiğe giriş -İstatistik -Bilgisayar 	<ul style="list-style-type: none"> -Beden eğitimi ve spor bilimlerinin temelleri -Spor psikolojisi 	<ul style="list-style-type: none"> -Yönetim bilimine giriş -Yönetimde yeni eğilimler -Genel işletme -Spor tesisleri planlaması ve işletmesi -Genel muhasebe -Hukuka giriş ve Spor hukuku -Sporda iletişim ve sosyal medya -Spor medya ilişkisi -Sporda iletişim -Spor yönetimine giriş -Spor yönetimi stajı (uygulaması)

Türkiye ABD ve Kanada’da uygulanan lisans programlarında spor yöneticiliği alanı ders gruplarına ilişkin bilgi ve bulgular, ilgili Üniversitelerin web sayfalarından erişilerek araştırmacı tarafından elde edilen bilgiler ışığında analiz edilmiştir. (Erişim; 2017)

Tablo 11’de görüldüğü gibi, ABD, Kanada ve Türkiye’de uygulanan spor yöneticiliği eğitim programlarında ders isimlerinde benzerliklere rastlanmaktadır. Örneğin; Yönetim Bilimine Giriş, Hukuka Giriş ve Spor Hukuku ile Spor Tesisleri Planlama ve İşletmeciliği ve Sporda İletişim ve Medya gibi ders isimlerinin incelenen ülkelerin programlarında yoğun olarak rastlanmıştır. Dersler arasındaki bu benzerlikler, NASPE ve NASSM’nin belirlediği bu türden programlarda uygulanması gereken ders gruplarına uymakta olduğu görülmektedir(Tablo: 4).

SONUÇ VE ÖNERİLER

1.Türkiye’de “spor yöneticisi” yetiştiren programlar, kendi içlerinde farklıdır. Programda yer alan derslerin sayıları ve toplam kredi saatleri üniversitelerde değişiklik göstermektedir. (Tablo 6)

2.Türkiye’de “spor yöneticisi” yetiştiren programların hemen hemen tümünde spor yöneticiliği grup dersleri; ders sayısı ve ders kredi saati bakımından yüksektir. (Tablo 6 ve 8)

3.Türkiye’de incelenen üniversitelerin “spor yöneticisi” yetiştiren lisans programlarında yer alan “Ders çeşitleri ile isimlerinde” de bazı farklılıklar saptanmıştır.Örneğin: Türkiye’de yönetim alanına ilişkin (*Bütçe ve muhasebe uygulamaları ve Mali raporlar analizi gibi*) bazı temel derslerin detaylandırıldığı gözlenirken, ABD ve Kanada’da benzer konulardaki derslerin; “Genel muhasebe” ya da “Finansal yönetim” gibi genel ders başlıklarıyla yer aldığı gözlenmiştir.

4. İncelenen programlarda yer alan teorik ve uygulamalı derslerin ders saatlerinde de bazı değişikliklere rastlanmıştır. Örneğin; X uygulama dersi bir üniversitede 1 saat teorik 2 saat uygulamalı ya da iki sömestre 3+3: 6 saat yapılırken, bir diğer üniversitede iki sömestre 6+6: 12 saat uygulamalı yapılmaktadır. (Tablo 8)

5. Türkiye’de incelenen üniversitelerin spor yöneticiliği programlarında, Naspe ve Nassm ‘ın spor yöneticiliği programlarında olması gereken ders gruplarının yer aldığı gözlenmiştir. (Tablo 4)

6. Türkiye ile ABD ve Kanada’da uygulanan spor yöneticiliği programlarının hemen hepsinde “Genel Kültür” ders gruplarının yer aldığı gözlenmiştir (Tablo 6, 7, 9 ve 11).

7. Türkiye’de Spor Yöneticiliği eğitimi veren lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde uygulanan programların azımsanmayacak bir sayıda olduğu söylenebilir. (Tablo 3)

Ancak, son 10 yılda hızla artan spor yöneticiliği programlarındaki bu sayısal gelişmenin yanı sıra beraberinde kalitenin de oluşması, spor sektörünün gelişimi için son derece önemlidir. Kalitenin oluşabilmesi kuşkusuz, spor bilimleri alanında çalışan ve çalışacak öğretim elemanlarının iyi yetiştirilmeleri ile söz konusu olabilecektir. Bu da beraberinde başta öğretim programları olmak üzere programların sağlıklı uygulanabileceği tesis, malzeme ve uygulama alanlarının tesis edilmesini, geliştirilmesini ve programların hizmetine sunulmasını gerekli kılmaktadır. Zira konunun bu boyutuyla ele alınması, ayrı bir araştırma konusunu oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye’de üniversiteler tarafından uygulanan spor yöneticiliği lisans programlarının, ders ve uygulamadaki çeşitlilikleri ile kredi saatlerindeki farklılıklara rağmen, Dünya ve Avrupa standartlarında olduğu gözlenmektedir(Tablo 4, 8, 10 ve 11).Ancak derslerindeki çeşitliliğin yanısıra Türkiye’deki programlarda “temel spor alan bilgisi” derslerinin yoğun uygulandığı, hatta bazı üniversitelerin programında spor yöneticiliği ders saatlerine yaklaştığı gözlenmiştir. ABD ve Kanada’da uygulanan programlarda ise “temel spor alan bilgisi derslerin daha az, spor yöneticiliği alanına ait derslerin ise programda daha fazla yer aldığı belirlenmiştir. Türkiye’de uygulanan spor yöneticiliği alanında uzmanlığın artırılmasına yönelik programlarda, spor yöneticiliği alanına ilişkin teorik ve uygulamalı derslerin saat ve çeşitliliğinin artırılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Alpman, C., (1972). Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, s, 2-3, İstanbul.
2. Basım, H.N., Argan, M.,(2009). Spor Yönetimi, Detay Yayıncılık, s.9-10, Ankara.
3. Chelladurai, P.,(2005). Managing organizations for sport and physical activity; A systems perspective (2nd ed.), Scottsdale, AZ: Holcomb Hathaway. New York.
4. Ekmekçi, R.,(2009). Spor Yönetimi: Kavram ve Özellikler, Editör: Basım, H.N., Argan, M Detay Yayıncılık, s.9-10, Ankara.
5. Fişek, K., (1998). Dünyada ve Türkiye’de Spor Yönetimi, Bağırhan Yayımevi, 2.Bası, s.16-17, Ankara
6. Holmes, B.,(1981).Comparative Education: Some Considerations of Method.: Ailen and Unwin Publication. London.
7. Karasar, N., (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Sanem Matbaacılık, Ankara.
8. Ültanır, G.,(2000).Karşılaştırmalı Eğitim Bilimi Kuram ve Teknikler, Eylül Kitap ve Yayınevi, Ankara.
9. Türkoğlu, A.,(1998). Karşılaştırmalı Eğitim, Dünya Ülkelerinden Örneklerle. Baki Kitabevi, Adana.
10. Kathleen, A.D.,(1994). Sport Management. Brown Benchmark Publishers A Times Mirror Company , Chapter 1, pp.5-7. New York.
11. Naspe-Nassm.,(2000). Sport management program standarts and review protocol. Retrieved February 5, 2006, from www.aahperd.org/naspe/template.cfm?template=ns_smgs.html.
12. Parkhouse, B. L.,(2005). The Management of Sport, Its Foundation and Application, National Association for Sport and Physical Education, McGraw-Hill, USA.
13. Parks, J.B., Quarterman, J., Thibault, L.,(2013). Çağdaş Spor Yönetimi, Çev: Doğu, G., Sevimli, D., Durusoy, E.A., Üçüncü baskı, Akademisyen Kitabevi, s.5-6, Ankara.

14. ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi), (2016).Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu, Meteksan A.Ş. Baskı, Öğrenci Seçme ve yerleştirme Merkezi, Ankara.
15. Güçlü, N., Yaman, M., Yenel, F., (1996). Spor Yöneticilerinin Kişisel Nitelikleri ve Eğitim Durumları. Amme İdaresi Dergisi, TODAİE Yayınları, Cilt:29, Sayı:4, Ankara.
16. Sunay,H.,(1998). Spor Yöneticilerinin Nitelikleri ve Eğitimi. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1:59-68, Ankara.
17. Yetim, A.A., Şenel, Ö.,(2001). Türkiye’de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü. Milli Eğitim Dergisi, Sayı:150,s:40, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
18. Sunay, H.,(2002). Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü ve Önemi. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Kongre Kitabı, s.263-271, Antalya, Kemer.
19. Türksoy, A., Serarlan, Z., Kepoğlu, A.,(2000). Türkiye’de Spor Yöneticisi Yetiştirme Çalışmaları Çeşitli Ülkelerde Karşılaştırılması ve İncelenmesi, Spor Araştırmaları Dergisi, Sayı:3, s:29, İstanbul.
20. Sunay H., Boz,M.M., Gürbüz, P., (2002).Türkiye’de Spor Yöneticisi Yetiştiren Üniversitelerin Lisans Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:7 Sayı:1, s.59-68 Ankara.
21. Sunay H., (2005).Training The Sport Managers in Turkey. ICHPER-SD tarafından 2005 yılında düzenlenen 46. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, İstanbul.
22. Sunay, H.,(2017). Spor Yönetimi.Geliştirilmiş 3. Baskı, Gazi Kitapevi, Ankara.
23. www.nassm.com (North American Society for Sport Management) (erişim: 2005).
24. www.nassm.com/AcademicPrograms(North American Society for Sport Management) (erişim: 2016).
25. www.davenport.edu/Programs/business/bachelors.degree/sport.management (erişim:25.01.2017).
26. www.ut.smartcatalogiq.com/current/catalog/college-of-natural.and-Health-sciences (erişim:25.01.2017).
27. www.alfredstates.edu/current/catalog.pdf (erişim:25.01.2017).
28. www.wintrop.edu/uploadedFiles/graduatesschool/catalog (erişim:25.01.2017).
29. www.trine.edu/academics/majors-and-minors/major/sport-management/cou (erişim:25.01.2017).
30. www.msje.edu/academics/majors-minors-for-undergraduate/sport-management (erişim:25.01.2017).
31. www.temple.edu/events/sthm-sport-bussiness (erişim:25.01.2017).
32. www.xavier.edu/sport-management/curriculum (erişim:25.01.2017).
33. www.post.edu/degrees-and-programs/campus-programs/undergraduate-degrees/bachelor-of-science-in-sport-management/curriculum (erişim:25.01.2017).
34. www.yroy.edu/catalogs/1617undergraduate/html/15u-hhs.html#HSTM (erişim:25.01.2017).
35. www.towson.edu/undergraduate/health-professions/sport-management (erişim:25.01.2017).
36. www.wssu.edu/content.php/sport-management (erişim:25.01.2017).
37. www.fsu.edu/majors/admissions/sport-management (erişim:25.01.2017).
38. www.lsu.edu/catalog/previeur-program.php/sport-management (erişim:25.01.2017).
39. www.lynn.edu/academics/colleges-schools/sport-management (erişim:25.01.2017).
40. www.rice.edu/programs.aspx?FID=2147483724/sport-management (erişim:25.01.2017).
41. www.americansportuniversity.com/docs/asu_general-catalog.pdf (erişim:25.01.2017).
42. www.syracuse.edu/academics/undergraduate-majors-minors/sport-management (erişim:25.01.2017).
43. www.adams.edu/academics/hppe/undergraduate/sport-management (erişim:25.01.2017).
44. www.flagler.edu/academics/departments-programs/sport-management/index.html (erişim:25.01.2017).
45. www.lewisu.edu/smartcatalogiq/undergrad-2016-2017/undergraduate-catalog.sport-management (erişim:25.01.2017).
46. www.clarke.edu/media/files/academics/AA-curriculum.Guide.sport-management (erişim:25.01.2017).
47. www.rider.edu/academics/colleges-schools/college-bussiness-administration-sport-management (erişim:25.01.2017).
48. www.cedarville.edu/academiccatalogs/2016-2017/#75/z/publications (erişim:25.01.2017).
49. www.mtroyal.ca/programsCourses/FacultiesSchoolsCentries/HealthCommity (erişim:26.01.2017).
50. www.camoun.ca/learn/programs/sport-management/what-youll-learn/year-4.html (erişim:26.01.2017).
51. www.brocku.ca/programs/undergraduate/sport-management (erişim:26.01.2017).
52. www.niagaracollege.ca/hospitalty-tourism-sport-studies/programs/sport-management (erişim:26.01.2017).
53. www.laurentian.ca/program/sports-administration (erişim:26.01.2017).
54. www.ankara.edu.tr/sporbilimleri.sporyoneticiligi.ankara.edu.tr/tr/ders-programi/ (erişim:06.03.2017).
55. www.gazi.edu.tr/sporbilimleri-sporyoneticiligi/view/title/lisans-ders-programı (erişim:06.03.2017).
56. www.besyo.ege.edu.tr/pdfiler/yonBirinciOrgEgtPlnPdf (erişim:06.03.2017).
57. www.akademik.adu.edu.tr/yo/besyo/webfolders/OgretimProgram%20yon.pdf (erişim:06.03.2017).
58. www.besyo.akdeniz.edu.tr/wp-content/uploads/2017/02/3.pdf (erişim:07.03.2017).

59. www.sporbf.cbu.edu.tr/db_images/file/spor-yoneticiligi-lisans-programi-ders-icerikleritr-169TR.pdf. (erişim:07.03.2017).
60. www.kafkas.edu.tr/sabesyotr/sayfa2088.aspx (erişim:07.03.2017).
61. www.dosya.marmara.edu.tr/besyotr/belgeler/BESYO_2015_Y_netim_M_fredat_.pdf. (erişim:07.03.2017).
62. www.sporyoneticiligi.mu.edu.tr/tr/mufredat-2886. (erişim:08.03.2017).
63. www.ohu.edu.tr/besyotr/sporyoneticiligi/kisa-ders-icerik (erişim:08.03.2017).
64. ebs.omu.edu.tr/ebs/program.php?dil=tr&mod=1&Program=2767#mf. (erişim:08.03.2017).
65. www.selcuk.edu.tr/besyotr/spor_yoneticiligi/bolum_dersleri/tr (erişim:08.03.2017).
66. www.ebs.pau.edu.tr/BilgiGoster/Program.aspx?dersPlanAKTS. (erişim:10.03.2017).
67. www.besyotr.erciyes.edu.tr/sporyoneticiligidersicerik.pdf (erişim:10.03.2017).
68. www.halic.edu.tr/tr/akademik/yuksekokullar/beden-egitimi-ve-spor-yuksekokulu/spor-yoneticiligi/mufredat (erişim:11.03.2017).
69. www.besyotr.ibu.edu.tr/attachments/article/397/SYÖ%20Lisans.PDF (erişim:11.03.2017).
70. www.besyotr.cu.edu.tr/dosyalar/DersProgrami/2010-2011/guz/bahar/sy.pdf (erişim:16.03.2017).
71. www.dicle.edu.tr/beden-egitim-ve-spor-yuksekokulu-ders-mufredatlari (erişim:16.03.2017).
72. www.sb.firat.edu.tr/tr/node/137 (erişim:16.03.2017).